

slaaede her, erkende, og ganske særlig ville de ærede Medlemmer, der komme til at behandle denne Sag i Udvalg, komme til Erkendelse deraf. For nærværende Tid er Forholdet dette, at ikke andre end de, der benytte beskyttede Personer i deres Fabrikker og fabrikmæssigt drevne Værksteder, ere forpligtede til at gøre nogen Anmeldelse om deres Bedrift. Men Udrykket „Fabrik og fabrikmæssigt drevet Virksomhed“ er slet ikke defineret i vor nuværende Lovgivning, saa at den Person, som benytter unge Mennesker eller Børn i sin Virksomhed, ofte vil være i Stand til at gøre gældende, at hans Virksomhed ikke drives fabrikmæssigt, og at han som Følge deraf var berettiget til at undlade at gøre Anmeldelse. Det er det første Punkt. Hvad det andet angaar, er Forholdet for nærværende Tid dette, at den vedkommende Tilsynsmyndighed og i anden Instans vedkommende Ministerium har det i sin Magt ad administrativ Vej at afgøre, hvorvidt en Virksomhed skal regnes for henhørende under en Fabrik eller fabrikmæssigt drevne Virksomheder. Der er altsaa aabnet Adgang for vedkommende næringsdrivende til slet ikke at komme ind under Loven og dernæst en Adgang for Administrationen — saa vel for Tilsynsmyndigheden som i sidste Instans for Indenrigsministeren — til at dekretere, at en industriel Virksomhed er eller ikke er nogen Fabrik eller nogen fabrikmæssig drevne Virksomhed. Nu kan man jo have sin Kritik rettet paa de udførlige Bestemmelser i §§ 1 og 2, men det vil nok vise sig, at man, naar man nøje undersøger Forholdet, for det første vil komme til Erkendelse af, at ethvert Forsøg fra en Arbejdsgivers Side paa at unddrage sig fra at komme ind under Loven herefter vil være udelukket ved § 2, og at enhver vidtgaende Mulighed for ministeriel Vilkaarlighed vil være udelukket i Henhold til § 1, idet der nemlig saa nøje, som det overhovedet har været muligt, og mere nøjagtigt, end det er forsøgt i nogen som helst anden eksisterende Lovgivning, er blevet angivet, hvilke Virksomheder, der skulle gaa ind under Loven og hvilke ikke. Hvis det imidlertid skulde være dette Ting muligt, hvad der hidtil ikke har været muligt andetsteds, at give en virkelig autentisk Definition af Begrebet Fabrik og fabrikmæssigt drevet Værksted og i det hele taget nøje at angive, hvilke Virksomheder der skulle komme ind under denne Lov, vilde det være overordentlig glædeligt; men indtil jeg ser et Forsøg i denne Hen-

seende, efter at der er blevet gjort Forsøg saa mange Steder og herhjemme i det sidste Par Maaneder er gjort en hel Række Forsøg, vil jeg anbefale de Herrer hellere at fæste deres Opmærksomhed paa, hvorvidt vi have Sikkerhed for, at de Virksomheder, man vil have ind under Loven, komme ind under den i Henhold til §§ 1 og 2, end at tale om en ikke eksisterende vidtgaende Mulighed for ministeriel Vilkaarlighed, naar det dog er givet og indrømmet ogsaa fra deres Side, som kritisere, at der maa være nogen Adgang for Administrationen til i de enkelte tvivlsomme Tilfælde, der kunne fremstille sig, at træffe en Afgørelse. Men jeg gentager, at dersom Tinget eller de Medlemmer af Tinget, som man maatte betro den videre Undersøgelse af dette Lovforslag, skulde kunne opstille en udtømmende Definition af Begrebet Fabrik og fabrikmæssigt drevet Værksted, vilde de ikke alene for denne Lovgivnings Vedkommende, men overhovedet for den civiliserede Verden have indlagt sig Fortjeneste, eftersom det er en Opgave, som man i intet Land til Dato har kunnet løse. I Svejts har man ganske vist opstillet en Definition, men ikke alene de danske Fabrikinspektører med min Tilslutning, men ogsaa i andre Lande og i Svejts selv er man paa det rene med, at denne Definition paa den ene Side tager for lidt, og paa den anden Side faar for meget med. Dette kan jo altsaa blive Genstand for nærmere Overvejelse, men saa længe jeg ikke har set, hvorledes man vil komme frem ad de Veje, som jeg selv har forsøgt og har maattet forlade, saa længe vil jeg anbefale dem at kaste Blikket paa det Forsøg, der er gjort her, idet det i alt Fald skal vise sig at være effektivt, saaledes at de Virksomheder, der virkelig skulle ind under Fabriktilsynet, ogsaa kunne komme ind.)

Med Hensyn til Børns Arbejde har jeg hørt forskellige Meninger udtale, og det undrer mig slet ikke, thi det er i Virkeligheden det Punkt, paa hvilket der hos Lovgivningsmagten efter min Mening bør være mest Tvivl om, hvilken Vej man bør gaa. Det er jo ubestrideligt, at hvis man fra 10-Aars Alderen for Børn i Fabrikker gaar til 12-Aars Alderen, saa er det et Fremskridt; det er jo en Trivialitet at udtale det, men naar man forhøjer Alderen til 12 Aar efter hidtil at have haft 10 Aar som Grænse, saa er det et Fremskridt. Jeg skal ganske vist erkende, at man i England er gaaet til en successiv Forhøjelse af Børns Alder, og ud fra